

Af(breken) op(ruimen) in(pakken)

Peter van Lier

Af(breken)
op(ruimen)
in(pakken)

G E D I C H T E N

WERELDBIBLIOTHEEK
AMSTERDAM

De auteur ontving voor het schrijven
van deze bundel een projectsubsidie
van het Nederlands Letterenfonds

Boekverzorging: Christoph Noordzij, Wierum

© 2020 Peter van Lier, Marrum,
en Uitgeverij Wereldbibliotheek bv,
Amsterdam

Omslagbeeld: Evelyn Taocheng Wang,
Black shirt (2017)

Courtesy: Evelyn Taocheng Wang,
Centraal Museum, Utrecht,
en Galerie Fons Welters, Amsterdam
Foto: Gert Jan van Rooij

www.wereldbibliotheek.nl
www.peter-van-lier.blogspot.nl

NUR 306
ISBN [...]

INHOUD

Hoe help je een vriend / die sterven gaat 9

I

EEN DAG JE AAN ZEE

Middag

1. (Papa zei: 'Opschieten.') 13
2. 'Is iedereen er?' 14
3. 'Nog even geduld.' 15
4. Het kwispelen van een staart 16
5. Tweemaal starten 17
6. Goed gegeten wel, 18

Schemering

7. Afwas gedaan – 'nee, geen visjes' 19
8. Uit de tv, 20
9. Opa nog een borreltje, oma: 21
10. Grootouders / – naar bed. 22
11. Voor wie niet luisteren wil: 23

Middernacht

12. Deur dicht 24
13. In bed, 25
14. Half een: wakker. 26
15. Oma zal zeker langer 27
16. Wie / op zijn eerste Canon- 28

II

ENKELE NAMEN GEDACHT

1. Klaas 31
2. Beppie 32
3. Fred 33
4. Arie 34

CONTINU

- Nog steeds 37
Aanhoudend 38
Stabiel 39
Onveranderlijk 40

UIT HET NAMENBOEK

- Waar Joos is? 43
- Een tweeling? 44
- Tafelen betekent: 45
- Koud genoeg? 46
- Hier? 47
- Naar buiten? 48
- Wie er wint? 49
- Hoeveel schapen nog? 50

III

STRIJD OM HET OUDE LAND

1. Het boerenverstand 53
2. De hoge heren 57

DE LUCHT IS BLAUW

Wat ik vragen wou 63
Elvis' kleurenleer 65

Hoe je moeder bij te staan / in het ziekenhuis 69

AANTEKENINGEN

Niet: door vragen
te stellen (die door overbodige antwoorden
worden

gesmoord in een rochel) na het:
'Ik rook weer!'

– In Noorwegen

roept een landschap om zijn potloodlijn (aan ieder
welbevinden gaat tenslotte een gedegen analyse vooraf),
maar

'tevergeefs'.

– De Y van Ysland

is gereduceerd tot een trechter in de neus voor het
kunstmatig in leven blijven; ondertussen (heet dat

beleid?)

kijken we mooi synchroon naar hoe – van een tekening in het
atelier een eland

stijf, elegant
'en waardig!' het beeld uit

schrijdt.

EEN DAGJE AAN ZEE

M I D D A G

1

(Papa zei: ‘Opschieten.’)

(Moeder zei: ‘Heb je alles bij?’)

Zonder te morsen dorst

in kreeftengang het kind op blote

voeten
de trap af,

de auto in, blij –

‘Wat heb je daar?’ vraagt

oma, opmerkelijk fris. Dat wordt kijken. En

warm
genoeg al wachten op, juist:

‘Alleen maar
golfjes?’

‘Is iedereen er?’

‘Ja.’

‘Deuren dicht en gordels om.’

‘Iedereen gordels om en mee.’

‘We gaan naar zee.’

‘Naar zee?’

In de auto, een blauwe, naar zee – om lekker te zonnen, ja. Met blote armen stuurt pa hen zo kordaat de eerste bochten door, weg

van huis,

dat kan niet meer stuk. Even maar kijkt de hond nog om,
dan met een dromerige blik vooruit, vanuit een
geopend raampje denkend: valt best
mee,

naar zee.

Op weg, zo snel, naar zee – met allemaal visjes, ja.

‘Gaaf het, pa?’ vraagt moeder bij het voorziene oponthoud bij

de rivieren.

Bed verschoond en afwas gedaan, dan valt een kwijlende hond,
die volgens het kind geen vlekken maakt maar
‘water’, deze dag ook best
mee,

mijmert ma.

‘Zijn we er bijna?’

‘Bijna. Zie je die koeien?’

‘Welke koeien?’

‘Die met hun natte neuzen wezen naar zee.’

‘Lekker vissen,’ mompelt opa tegen de hond.

‘Nog even geduld.’

Pa, met zijn buik, tuurt op een duintop stil voor zich uit:
‘Zie je die meeuwen?’

Het kind, onder het lopen naar zijn emmertje kijkend:
‘Ja, zo is de zee.’

Ma, vervolgens, in uiterste ligstand achter het scherm:
‘Dit is pas leven.’

De hond buigt zich voorover en blaft, tot tweemaal toe,
in een vers gegraven kuil.

‘Weer niets?’ Oma, met het tasje langs zij, blijft als
troosteres ongeëvenaard.

Opa’s hoed wordt als baken van wijsheid pas gelicht als er
‘Bijna eb’ klinkt, wat

het kind activeert. Duikbril, schepnet en emmertje paraat,
maar lopen op zwemvliezen:

‘Valt niet mee.’

Het strandmeer is er niet alleen voor meeuw, man en kind:

achter klapperende
schermen leven moeders wel degelijk met de taferelen mee.

‘Allemaal visjes!’
wordt enthousiast ontvangen, de wind doet rimpelen.

Bij terugkomst
wordt het moegestreden kind getrakteerd op lekker eten.

‘En nu de verrassing,’
aldus pa, die tot besluit de hond zijn druipende bek onthult
als kleinste binnenzee.

Het kwispelen van een staart
kondigt aan:

de eerste wolk,

en als die na een blaf gevolgd wordt door een
tweede, richten alle ogen (behalve van de meeuwen) zich opwaarts;
bij

de eerste donderslag

is het tijd voor actie, speels doch educatief gecombineerd met
een kleine overhoring voor de toets van morgen. Ma begint, kind
vult aan:

‘Om(kleden),

af(breken),

op(ruimen),

in(pakken),

inderdaad, het duinpad (op), goed, en dan het traptreden tellen,
ja?’ Het autosleutels (zoeken) van pa komt er vervolgens nog bij
en een vloek

(van ma), tot achter snel beslaande ruiten het zwijgen aanbreekt
van eenieder die – op zijn natst – toezag hoe twee

visjes?! opmerkelijk kweek de boulevard

verlieten.

Tweemaal starten

en weg, weg is de auto, de door- en doornatte en tevens zilte,
bleek – voor deze gelegenheid door pa zelfs omgedoopt tot

boot.

Lichtelijk laverend de eerste straten door, met de wind op kop,
zodat ma nog voor de snelweg peilt: ‘Iemand zeeziek?’

Achter ruitenwissers

op maximaal vermogen poneert pa overtuigend: ‘Het is vloed.’
Pas als de hond even slobberend uit het emmertje drinkt,
constateert het kind verontwaardigd het
totale gebrek
aan

zee rondom.

Met

‘Wat zullen we eten?’ hoopt ma
het ongenoegen te keren, maar het antwoord
‘Vis!’ uit opa’s mond stemt moedeloos. – Toch maakt iets van zee
hen, thuis aangekomen, blij, als de schoenen zijn
leeggeklopt en pa herinnert aan
hoe bij eb de zandbank
was.

Oma: ‘Keurig droog.’

Goed gegeten wel, het buikje rond – wat veel misschien,
maar gezond: vis die – zonder verwijtende blik, zonder

vinnen ook en graten – keurig in blokjes met een
korstje, op een bed van sla naar binnen gleed –

in de namiddag op de bank nog even opspringend
– met een boertje en wat zee –, meent het kind,

als in herhaling op tv de eigen club op winst
komt, alvorens ook hijzelf in zijn bed sla-,

net als opa in zijn stoel,
maar niet snurkend,

slapen
gaat.

Afwas gedaan – ‘nee, geen visjes’ –, onontkoombaar, ook op een

zorgeloze dag als deze;
onontkoombaar ook

de vraag die – nu iedereen op zit- en ligcomfort verzameld is,

bij de gloed van de avondzon? – nee,
achter gesloten gordijnen

in het licht van de tv – niet, nee, nog niet gesteld wordt

rond koffietijd. Kijkend
naar haar schouders

rolt ma onder een vingertop verveeld het eerste velletje met een

laatste restje zee? – ‘nee,
zeepsop, jongen!’ –

op.

Uit de tv,

jongen in bed,

hond languit,

pa van slag (weer een gezin zoveel rijker, niet zij). Dit
zijn de condities waarop ma heeft gewacht na een dag die
heerlijk was,

‘geef toe’,

want zelfs de grootouders genoten

van het leven aan zee (zeker); dat overduidelijk de jongste
daarvoor verantwoordelijk was, stemt ma dankbaar, maar:

‘geef toe’,

het ravotten, graven, lachen

en schreeuwen – en alle andere gekoesterde idealen aan de kust –
zouden nog volmaakter zijn met minstens nog een kind erbij,

‘geef toe’ –

(dat het huwelijksleven treurig stemt als ondanks de meest
zwaarwegende argumenten zelfs deze dag besloten wordt met:

‘Een hond is geen kind,
ook al eet hij voor
twee.’)